

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 31. De Regularibus, & transiuntibus ad Religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

TITULUS XXXI.

De Regularibus, & transeun-
tibus ad Religionem.

§. I.

Qui dicantur Regulares, & Mo-
nachi.

1. Regulares dicti à Regula speciali.
2. Monachi & Moniales à solitudine.
3. Mendicantes non propriè Monachos esse.

Clerici in genere alii sunt Sæculares, de quo-
rum moribus & bonis externis expositum
est hæcenus, alii Regulares, de quorum etiam vi-
ta & moribus bonisque externis videndum est.

1. Regulares dicuntur à Regula speciali,
quam profitentur; aliterque Religiosi appella-
tur, quia certæ Religionis adstricti sunt. Et
inter hos alii sunt & dicuntur Abbates & Ab-
batissæ, alii priores, iique vel Claustrales vel
Conventuales, alii Superiores, alii simplices
Monachi seu Religiosi aut Moniales. Tales
quoque sunt Canonici Regulares, milites Ho-
spitalarii, Teutonici, aliique, qui sub certa
& approbata à Sede Apostolica regula ad tria
vota substantialia, paupertatis scilicet, obe-
dientiæ & castitatis se obstrinxerunt, *c. fin. infr.*
De religiosis domibus juncto cap. unico eod. in 6.

2. Monachi verò & Moniales solitudine
claustris, cui se adstrinxerunt, nomen sortiti
sunt, *can. 1. & 8. xv. q. 1.* Monachus enim Græ-
cè dicitur, qui Latine est solitarius ac singula-
ris, *d. can. 1. & 8.* non quòd seorsim, extra alio-
rum Fratrum consortium, vivat vel vivere de-
beat, cum id facti verentur Canones, *c. 1. De sta-
tu Monach & similibus:* sed quòd se motus à vi-
ta & moribus sæcularium, quasi mundo mor-
tuis, soli Deo vivat, *d. can. 8. juncto can. Qui ve-
rò 12. xv. q. 1.*

3. Hinc nomen Monachi propriè non con-
venit omnibus Religiosis, sed iis solis, qui vitæ
contemplativæ dediti sunt. * Adeoque Men-
dicantes, cum assidue inter homines versentur,
non sunt propriè Monachi. Multò minus, qui

ex instituto sunt Clerici seu Sacerdotes, uti
Canonici Regulares & Religiosi Societatis
JESV. *Less. 2. De iure & iustitia c. 41. dubit. 1.*
Alia enim, ut ibidem ait, est Religio Clerico-
rum, alia Monachorum, *c. Licet 18. h. t. can. Nul-
lus, con. Mandatum 19. q. 3. & alii juris:* quam-
quam in favorabilibus nomine Monachorum
veniant omnes Religiosi, ut docet Panormit,
inc. Ex parte sup. De postulat. Prælator., & quæ de
Monachis à jure statuta sunt, pertineant etiam
ad Canonicos Regulares, Eman. Roderic.
Quæst. Regul. tomo 2. q. 51. artic. 5.

§ II.

Quo pacto fiant Monachi.

1. Fiant dupliciter, vel parentum oblatione, vel
professione.
2. Professio vel expresse fit.
3. Vel tacite.
4. Dicitur Conc. Trident. de tempore professionis
Monasticæ.
5. Quatenus Concilium admittat tacitam pro-
fessionem.

1. Fiant autem Monachi vel parentum de-
vota oblatione vel propria professione,
can. Monachum 22. q. 1. c. Cum virum 22. h. t. Pa-
rentum oblatione, veluti si pater vel mater fi-
lium filiamve impuberem monasterio alicui
tradat. Hoc tamen casu potest filius, major
factus & ingressus annos pubertatis, dissentire,
& ad sæculum redire, *d. c. Cum virum, cum
similibus:* nam professio Religionis Monasticæ
ante pubertatem emissâ non obligat, ob de-
fectum iudicii, *c. significatum 1. hoc tit. & c. 1.
eod. in 6.*

2. Professio propria duobus fit modis, ex-
pressè vel tacite. Expressè, si pubes nomina-
tim se Religionis alicui devoveat (quibuscum-
que verbis utatur, modò per illa intendat se
Deo & Religionis obstringere, *Less. De iust. & iu-
re c. 41. n. 57.*) in manibus Abbatis vel alicuius
Superioris, aut etiam simplicis Monachi, à
Prælato mandatum habentis, prætenubus aliis
ejusdem Monasterii Fratribus, aut si professio
nem antea factam expressè ratam habeat, li-
cet habitum non assumpsit nec assumat. Mon-
nachalem, quia Monachum non habitus sed
professio facit, *c. Porreclum 13. c. Ad Apostolicam
& c. 4. Ex*

Et. Ex parte 22. hoc tit. imò licet antea Monasterium nunquam fuerit ingressus, c. Sicut nobis 17. eod.

Nec obstat, quod intra tempus probationis (quod arbitrarium est, quandoque annus, quandoque biennium, & subinde triennium, prout Prælate discretio visum fuerit expedire) professio nec fieri nec recipi debeat, *d. c. Ad Apostolicam*; quia illud obtrahit, ubi professio nondum facta est: alioqui facta & recepta tenet, juxta illud, Multa fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent, *d. c. Ad Apostolicam*.

Excipiuntur Ordines Mendicantium, veluti Minorum, Prædicatorum, aliorumque similium, in quibus singulari jure cautum est, ne quis intra annum probationis ad professionem admittatur: & si secus factum fuerit, ut nec receptus alligetur Ordini, & ipsi recipientes à professione aliorum recipienda sint suspensi, aliaque pœna, pro gravioribus culpis infligi ipsis solita, puniendi, *cap. 2. & 3 eod. in 6.* Nam licet Alexander IV. id statuerit tantum in Prædicatoribus & Minoribus, tamen Bonifacius VIII. ad omnes cujusvis Ordinis Mendicantes prorogavit, *d. c. 2. eod. in 6.*

Tacite fit Professio, quando quis non verbis & scriptura, sed alio judicio mentem suam religionis à se susceptæ declarat: veluti si masculus major xv. annis, fœmina xii. Religionis habitum gesserit per annum, ubi is habitus communis est & indistinctus novitius ac professus hoc ipso censetur tacite professus, *c. 1. hoc tit. in 6. Clement. Eos qui eod. vel, ubi distinctus & proprius est habitus professorum, si post annum xv. sciens & volens per triduum perseveret in eo habitu, c. 1. & 3 eod. in 6. c. Ad nostram 7. hoc tit. vel si actibus professorum propriis se ultro ingressus, c. Vidua 4. hoc tit. & Abbas ibid. ut si in Capitulo suffragium dederit: nec tunc requiritur triduum. Debent tamen ista fieri animo profitendi, & consentiente eo, cujus est admittere, *Less. 2. De lust. & jure cap. 41. dubitas. 7. n. 57. in fine.**

4. Et ita quidem de jure communi: nam Concil. Trident. cujus constitutione hodie utimur, *Sess. 25. cap. 13. De Regular. abrogando d. c. Ad Apostolicam*, statuit, ne in quacumque Religione, tam virorum quam mulierum,

professio fiat ante decimum sextum annum expletum, neve, qui minori tempore, quam per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur & ut professio, antea facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem, ad alicujus Regulæ vel Religionis, vel Ordinis observationem; aut ad alios quoscumque effectus. Et *cap. seq. decrevit*, ut nulla renuntiatio aut obligatio, antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque piæ causæ valeat, nisi cum licentia Episcopi vel ejus Vicarii fiat, intra duos menses proximos ante professionem: nec aliâs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secus à professione; aliterque facta, etiam cum hujus favoris expressa renuntiatione, vel jurata, sit irrita & nullus effectus.

5. Unde patet, inter alia, per dictum decretum Concil. Trident. sublatam esse professionem tacitam, quæ intra annum probationis Jure Decretalium fieri poterat, veluti per gestationem habitus proprii professorum ad triduum, vel quod deferens habitum sciens & ultro opus faceret proprium professorum, *d. 6. Ad Apostolicam, & c. 4. hoc tit. Et. Constitutio eod. in 6. exemplo matrimonii carnalis, c. Is qui infr. De sponsal. * 6. cum Conc. integrum annum requirat. Navarr. *Conf. 33. n. 5. De Regular. & Azor. Instit. Moral. lib. 12. cap. 4.* Alioqui si quis, probationis & ætatis anno sexto decimo expleto, per alium annum detulerit habitum, professorum & coevitiorum communem, & non manifestè distinctum, censetur tacite etiam tunc professus, nec enim hanc tacitam professionem Concilium excludit: sicut nec illam, quæ inducitur per taciturnitatem quinquennii, à die professionis in validam, modo sciverit in validam; sed eam approbat, *d. Sess. cap. 19.* Et aliâs in validam professus, nisi, sciens in validam fuisse professionem, eam postea ratam habuerit vel tacite vel expressè, potest absque scandalo habitum dimittere. Sed quia huic rei facilis fraus fieret, statuit Concil. *d. c. 19.* ut nemo audiar, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, allegatis causis coram Superiore suo & Ordinario.*

Mandar ibidem Conc. *d. c. 19.* ne ante professionem, excepto victu & vestitu, quocumque

prætextu à parentibus vel propinquis aut curato-
ribus, aliquid monasterio ex bonis novitii tri-
buatur; ne hac occasione discedere nequeat,
quòd totam, vel majorem partem substantiæ
suz monasterium possideat, nec faciliè, si discef-
serit, id recuperare possit.

Imò mandat, ut abeuntibus ante professio-
nem omnia sua restituantur, sub pœna anathe-
matis. Ideoque dicendum, si ante professionem
quis moriatur, restituenda bona esse quibus ea
competunt Zerola p. 2. v. *Moniales* §. 1. post Na-
varr. & Gutierrez *Can. g. lib. 2. c. 1. n. 107.*

Denique decreto Concil. Trident. d. c. 15.
non comprehenduntur Ordines militantes ex
deklaratione Sacra Congreg. quia non sunt in stri-
ctissimo rigore Religiosi, de quibus Concil.
loquitur, uti patet ex *cap. seq.* quod loquitur de
Religiosis, qui veram paupertatem vovent;
quales non sunt hi Ordines, Sanchez. *De matrim.*
lib. 7. disp. 4. q. 4. n. 48.

§. III.

De requisitis ad validitatem professio-
nis.

1. Religionem ingrediens debet esse sui juris.
2. Episcopus, relicta Ecclesia, ad Religionem tran-
sire nequit.
3. 4. Proficisci nequit furiosus & illegitimus.
5. Liber & voluntarius ingressus esse debet.
6. Conc. Trid. circa hoc decretum.
7. Requiritur & consensus Capituli.
8. Vt nulla adsit conditio, repugnans substantia
Religionis.
9. Vt contineat tria vota, obedientia, paupertatis,
& castitatis.
10. 11. Begginas & Canonicas feminas non esse Re-
ligiosas.
12. Potest quis professus in una ad strictiorem Re-
ligionem transire.
13. Quot admitti possint ad Monasterium.

AD hoc verò, ut professio, sive expressa, sive
tacita, sit valida & obliget profitentem,
præter ætatem legitimam & annum probatio-
nis, plura alia requiruntur. * 1. Atque in pri-
mis, ut Religionem ingredi volens sit sui ju-
ris, & non alteri adstrictus. Hinc servus absque
consensu domini, vel eo ignorante, Religio-
nem ingressus, imò etiam professus, cum iis,

quæ secum introduxerit, intra triennium resti-
tuitur domino repenti; fide tamen acceptâ de
impunitate, *can. Siquis xvij q. 2.* Hinc etiam
minus valida est professio facta ab impuberibus,
id est, minoribus xiv annis, sine consensu paren-
tum vel tutorum, quibus subsunt quoad vitæ
dispositionem, *can. Puella xx q. 10. c. ad nostram*
8. c. 11. h. s. Adeoque monasterium ingressi
& professi absque illorum consensu revocari in-
tra annum possunt, *c. 2. h. t.* Puberes autem facti,
id est, masculi majores xiv. annis, fœmiarum xii.
etiam illis invitis rectè ingrediuntur & profiten-
tur, *c. Cum virum 12. h. t.* quia per pubertatem,
quoad statum & electionem vitæ, efficiuntur
sui juris & arbitrii. Ubi verò dura atque austerâ
est Religio, requiritur plena pubertas, id est ætas
xvii annorum, *c. Quia in insulis, 6. h. t.*

2. Secundò, Episcopi, relictis suis Ecclesiis,
absque Romani Pontificis consensu & auctori-
tate transire ad Religionem nequeunt, *cap. Licet.*
*18. in sine h. t. c. arg. c. Nisi cum pridem sup. De re-
nuntiat.* ubi inter causas concedendæ renuncia-
tionis non numeratur ingressus in Religionem.
Deinde, quia Episcopi sunt adstricti suæ Eccle-
siæ, sicut maritus uxori; & proinde ut maritus
non potest deserere uxorem suam absque ejus
consensu, ita nec Episcopus Ecclesiam: quem
consensum sumamus Pontifex tamquam om-
nium Ecclesiarum curam habens, sibi reserva-
vit.

3. Tertiò, Conjuges, consummato matri-
monio, de quo ad *Tir. seq.*

4. Quartò, Furiosus præfitendo non obligatur,
ob defectum judicii; nisi factus sanæ mentis
ratam habuerit suam professionem, *cap. Sicut*
15. hoc tit.

5. Quintò, Illegitimus non admittitur ad
Religionem, in qua pater ejus sive antè sive post
nativitatem professus fuerit, si is adhuc sit super-
stes.

6. Sextò, Debet voluntarius esse ingressus,
& professio voluntaria & libera à metu, cadente
in constantem virum, imò & reverentia,
quando minæ accedunt. Qua de re hæc statuit
Conc. Trid. *Sess. 25. c. 18. De Regularibus,* ana-
themati subjiciendo omnes & quoscumque,
cujuscumque qualitatis & conditionis qui
quomodocumq; coegerint puellam, viduam,
aut aliamquamcumq; mulierem invitam, præ-
terquam

terquam in casibus à Jure expressis, ad ingrediendum monasterium, emittendam professionem, quique auxilium, consilium vel favorem dederint. Simili quoque anathemati subjicit eos, qui volentes ingredi Religionem quoque modo sine justa causa impederint. Metus vero ab intrinseco proveniens, ut in voventibus ob metum mortis naturalis, vel naufragii, & similiter metus levis, non cadens in constantem virum, attentâ ingredientis personâ & qualitate, non invalidat ingressum, Covar in 4. *Decretal.* 2 cap. 3. §. 4. Sicut etiam non irritatur, si, cessante causâ metus, perseveret in Religione.

Sed & ut liberior sit Virginum professio, mandat Concil. Trident. d. Sess. 25. cap. 17. ut, si puella, habitum regularem assumere volens, sit major duodecim annis, ante susceptionem habitus, & rursus ante emissionem professionis examinetur, & exploretur virginis voluntas diligenter, an non coacta aut seducta fuerit, an sciat, quid agat: idque extra septa monasterii, in Ecclesia scilicet aut circa, præsentibus Notario & duabus gravibus matronis, non consanguineis, nec puellæ conjunctis, Zerola ex *Congregat. Card. Interpp. p. Moniales* Tenenturque Præfecta monasterio, ne professionis tempus Episcopus ignoret, eundem ante mentem finiti novitatus certiore facere, sub pœna suspensionis ab officio, quamdiu Episcopo videbitur Concil. Trident. *de loco* Quod si verò ea examinatio fuerit omissa, Ordinarius nihil à professa sciscitari debet, sed eam sibi relinquere, & animadvertere in Præfectâ, Zerola d. loco. Nullique permittitur professionem suam invalidam dicere, & ad libertatem proclamare, nisi intra quinquennium à die professionis; nec aliter, nisi deductis causis coram Ordinario & Superiore suo, ut ex eodem Concilio d. Sess. 25. cap. 19. antè diximus. Sin autem Ordinarius sit simul superior, veluti si monasterium sit Episcopatus unitum, tunc ille solus de nullitate poterit cognoscere, quia Concilium dum conjungit utrumque, supponit utrumque adesse, nempe quem simul esse Episcopum & superiorem. Post quinquennium tamen ex causâ justa potest quis restitui adversus professionem à se emissam per vim aut metum, vel ob aliam causam invalidam, veluti durante vi aut metu,

aut alio reclamandi impedimento, ultra quinquennium. Riccius *Deiss.* 657. Et idèd quod Concilium statuit, post quinquennium non esse quem audiendum, intelligi debet de communi via, non autem de extraordinario remedio restitutionis in integrum ex justa causa, Azot. p. 1. *Instit. Moral.* lib. 12. cap. 4. *versic. Postremò.*

7. Septimò, requiritur consensus Capituli, nec sufficit adhiberi consilium, e. *Ea nescitur* 6. *sup. De his, qua sunt à Pralato &c.*

8. Octavò, requiritur, ut fiat professio in Religione aliqua, per Sedem Apostolicam approbata, unico *Devoto* n. 6.

9. Nonò, ut nulla adsit conditio, substantiæ Religionis repugnans: qualis est, si proficereur eâ lege, ut possit sua bona retinere, regredi suo arbitratu, ducere uxorem, & similes. Secus, si proficereur absolute, licet antè pactus esset, ut sibi liceret habere pecuniam, vel manere domi, vel habere usum bonorum suorum; delicta tamen seu dependentia ab arbitrio Superioris, e. *Insinuante* 7. *infi.* *Qua Clerici vel voventes &c.* Verumtamen post Concilium Tridentinum talia pacta fieri nequeunt sine Pontificis auctoritate.

Decimò, requiritur, ut professio fiat de tribus votis substantialibus Obedientiæ scilicet, Paupertate & Castitate, & quidem in perpetuum e. *Cum ad monasterium* 6. *infi.* *De statu Monach.* Sufficit tamen ea fieri expresse vel implicite, ut latius deducit *Less.* lib. 2. *De Instit.* & *lure* e. 41. *dubit.* 1. Hinc qui in monasteriis Conversi & Oblati dicuntur, non sunt verò Religiosi, si prædicta vota non emittant: * 10. Uti nec quæ Begginæ vulgò dicuntur, quippè quæ nullam approbatam regulam proficereantur, neque obedientiæ aut paupertatis voto sint adstrictæ: quarum statum, quodd aliter de mysteriis fidei nostræ sentirent, licet penitus abolendum decreverit Clemens V. *Clement.* 1. *De religiosis domibus* & *Clement.* 3. *De heret.* tamen eâ Clementis abrogatione non contineri eas, quæ culpâ carent, nec suspectæ sunt, declaravit Joan. xxii. e. *unico* *De relig. domibus in Extrav. g. communib.* Et in d. *Clement.* 1. dicitur, quod si fideles aliquæ mulieres, promissâ vel non promissâ continentiam, in suis hospitibus honestè conversantes penitentiam agere voluerint, & virtutum

Domi-

Domino in humilitatis spiritu deservire, hoc ei-
dem liceat, prout Dominus ipsis inspirabit.

11. Similiter ob eandem causam Religioſæ
non ſunt feminæ Canonicæ, ſeu Canoniſſæ,
ut vocant, quæ vivunt exemplo Canonicorum
ſecularium, nec renuntiant propriis, neque ul-
lam profeſſionem emittunt: unde nec ad clau-
ſuram cogi poſſunt, Azorius *lib. 13. Inſtitut. mo-
ral. cap. 9.* Exeuntque libere & nubunt, excep-
tis paucis, ut Abbatiffa, Priore, Sacriſta, Præ-
poſita, Decana, quæ virginitatem vovent, ut
dicunt. Et licet harum ſtatus improbari vide-
atur per Innocentium II. *in can. Pernitioſam*
xvii. quaſt. 2. tamen eam vivendirationem non
eſſe damnaram, eſſe nec approbata ſit, tradit A-
zor. *d. loco.* Item licet Pont. *in Clemens. Attenden-
to De ſtatu Monachor.* velit eas per locorum Or-
dinariorum, ſi exemptæ non fuerint, ſua ſi vero ex-
emptæ fuerint, Apoſtolica auctoritate viſitari;
non intendit tamen per hoc earum ſtatum, Re-
gulam ſeu Ordinem approbare: ſicut nec in *e. In-
demnitatibus & penult. De elect. in 6.* ubi decreto in
Canonicis electionibus præſcripta jubet ſervari
in Abbatiffarum ſeu alio nomine nuncupatarum
Præſectarum. De his plenius videre licet apud
Tholoſanum *Synag. luris univerſi lib. 15. cap. 17.*
n. 9. & apud Zyp. hoc tit. ubi plura etiam tradit de
*earum origine, ac norma vivendi: quæritque i-
bid. num. 7.* an tam Beggiæ, quam hæ Canonicæ
conſeantur perſonæ Eccleſiaſticæ & Religioſæ,
eo ſenſu, quo loca pia & congregations religio-
ſæ dicuntur, ad eum ſcilicet effectum ut ſubſint
Epiſcopo, & coram eo ſtare juri teneantur, nec
foram Epiſcopi declinare valeant.

12. Undecimo, qui Religionem in Monaste-
rio aliquo profeſſi ſunt ad aliud ſtrictioris Re-
gulæ & ſanctioris vitæ tranſire poſſunt, non vero
Religionis laxioris, *e. Sand. 10. &c. Licet 18.*
*hoc tit. Conc. Trid. Seſſ. 25. c. 10. in fine De Regu-
laribus.* Idque non niſi petita prius facultate à
ſuo Præſbitero: qui ſi facultatem neget tranſeun-
di, poterit nihilominus ad aliam Religionem
migrare, *d. e. Licet:* quia unicuique, etiam Re-
ligioſo, liberum eſt eligere vitam duriorum, ut
magis Deo placeat; eſſetque imprudentis Præ-
ſbiteri hoc non admittere.

13. Denique, quod ad numerum attinet re-
cipiendorum ad Monasterium aliquod, Boni-
facius VIII. *in c. Periculoſo & ſand. De ſtatu Regular.*

*in 6. ſtatuit, ne in Monasterio feminarum, quod
propriis habet redditus, plures recipiantur, quam
de illius bonis ſive proventibus poſſint ſine pec-
nuria ſuſtentari; aliterque factam receptionem
decrevit, irritam Concil. vero Trident. Seſſ. 25.
c. 3. ſtatuit, ut in Monasteriis & domibus tam
virorum quam mulierum, bona immobilia poſ-
ſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum
numerus conſtituatur, & in poſterum conſerve-
tur, qui vel ex redditibus propriis Monaste-
riorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commode
poſſit ſuſtentari. Vide Zypæum *Tit. De Regula-
rib. num. 34.* Leſſius *De iure & juſt. l. 2. cap. 35. dub.
12.* Gutierrez *lib. 1. Canon. q. 32. num. 61 & ſeqq.**

TITULUS. XXXII.

De Conversione Conjugato-
rum.

1. Alter conjugum, invito altero, ingredi Religio-
nem nequit.
2. Mutuo conſenſu etiam conſummato matrimo-
nio, licet.
3. 4. 5. 6. Quandoque altero etiam invito,

NON tantum cœlibes Monasterium ingre-
di ac Religionem profiteri poſſunt, ſed
& conjugati: de quorum tamen ingreſſu du-
bitari poterat, ex quo Religio votum contineat
caſtitatis, quod matrimonii uſui repugnat.

1. Unde dicendum, conjuges, poſtquam con-
ſummatum fuerit matrimonium, non poſſe
abſque mutuo conſenſu validè profiteri Reli-
gionem: adeo ut, ſi maritus in vita vel igno-
rante uxore profiteatur, reperti ab ea poſſit, co-
gaturque ad uxorem redire ac debitum petenti
reddere, licet illud exigere non poſſit, ſed
quantum in ſe eſt ſervare teneatur caſtitatem.
Vnde mortua uxore non quidem cogendus eſt
redire ad idem monasterium, quamvis ei con-
gruentius eſſet ad ſalutem, ſi rediret, verum
cum alia contrahere matrimonium non po-
teſt